

У II кварталі 2024 року тривало зростання чистих гривневих корпоративних та роздрібних кредитів – уже більше року поспіль. Цьому зокрема сприяло подальше зниження ставок за позиками суб'єктам господарювання. Надалі зростали інвестиції банків в ОВДП, натомість вкладення в депозитні сертифікати НБУ знову скоротилися. Тривав приплив гривневих коштів від населення та бізнесу, частка фондування від клієнтів у зобов'язаннях банків знову зросла. Водночас сповільнилося зростання роздрібних строкових депозитів у гривні. Висока операційна ефективність та незначні відрахування у резерви зумовлювали високу прибутковість сектору, попри незначне звуження маржі. Разом із високим наявним запасом капіталу це дало змогу банкам гармонійно перейти на нові європейські вимоги до структури капіталу та покрити капіталом ринковий ризик, зберігаючи потенціал розширення кредитування економіки.

Структура сектору

У II кварталі 2024 року кількість діючих в Україні банків зменшилася на один до 62: у червні було відкликано банківську ліцензію банку Альпарі за його власною ініціативою без припинення юридичної особи. Вихід банку не вплинув на сектор з огляду на його мізерну частку у чистих активах (менше 0.01%).

Частка чистих активів держбанків за II квартал зменшилася на 0.3 в. п., до 53.3%, передусім через швидший приріст кредитних портфель у банках інших груп. Натомість частка держбанків у коштах населення зросла на 0.3 в. п. і сягнула 64.1%.

Активи

Обсяг чистих активів платоспроможних банків упродовж II кварталу зріс на 4.7%, із них +1 в. п. зумовила курсова переоцінка. Найшвидше зростали обсяги коштів, які банки тримають на рахунках в НБУ (нарощення зобов'язань вимагає збільшення обсягів обов'язкових резервів) та коррахунках в інших банках, а також вкладення в ОВДП. Обсяги вкладень банків у депозитні сертифікати НБУ скорочуються другий квартал поспіль – у II кварталі на 7.1% кв/кв. Водночас зросли як обсяги чистих кредитів клієнтам, сумарно на 6.8% за квартал, так і їхня частка в активах.

Чистий гривневий корпоративний кредитний портфель зростає уже більше року поспіль, його обсяги перевищують показники до повномасштабного вторгнення. Упродовж II кварталу кредитування бізнесу надалі пришвидшувалося – чистий гривневий кредитний портфель збільшився на 8.8% кв/кв та на 20.5% р/р. Чисті гривневі кредити МСП зростали ще швидшими темпами: за II квартал – на 10.1%, у річному вимірі більше ніж на чверть. Частка МСП у чистому гривневому портфелі кредитів бізнесу вже становить майже 60%, збільшившись на 0.7 в. п. за II квартал (на 2.6 в. п. за рік). Приріст чистих гривневих кредитів відбувався в усіх групах банків, за обсягом – найбільше в іноземних банків. Чисті кредити бізнесу в іноземній валюті натомість

скоротилися у доларовому еквіваленті на 1.8% кв/кв та на 7.9% р/р – здебільшого через погашення заборгованості.

Зростанню кредитного портфеля сприяє поліпшення умов кредитування, зокрема зниження кредитних ставок. Тож надалі збільшується вага несубсидійованих кредитів. Частка кредитів, наданих за програмою “Доступні кредити 5-7-9%” у гривневому працюючому валовому портфелі знизилася на 2 в. п. до близько 36%.

Упродовж II кварталу обсяги кредитів найбільше зросли в агросекторі та торгівлі. Кредити в машинобудуванні та фінансовому секторі надавалися переважно державним компаніям. Водночас повільне зростання економіки стримує кредитний попит у низці галузей.

Темпи зростання чистих роздрібних гривневих кредитів у II кварталі трохи уповільнилися до 8.9% кв/кв та 40.1% р/р. Основу портфеля надалі формують незабезпечені позики, карткове кредитування двома банками-лідерами залишається рушієм його зростання. Іпотечні кредити зростають незмінно швидкими темпами, 16.3% за II квартал, тоді як за рік портфель іпотечних кредитів майже подвоївся (+98.2%). В іпотеці і надалі домінує державна програма “еОселя”, валовий портфель якої збільшився на 4.5 млрд грн за II квартал, до 17.8 млрд грн. Частка кредитів на нерухомість зросла на 0.8 в. п., до 13.2% від чистого гривневого роздрібного кредитного портфеля.

Якість кредитного портфеля знову поліпшилася. Частка непрацюючих кредитів (NPL) зменшилася до 34.6% – на 1.5 в. п. за II квартал та на 4.4 в. п. за рік. Скорочення частки відбувалося у всіх групах банків. У приватних та іноземних банках частки NPL близькі до 13-15%. Зменшення частки NPL пояснюється активним нарощенням обсягів нових кредитів та списанням старіших NPL. Частка непрацюючих роздрібних кредитів скоротилася до 19.6%, зменшившись на 1.8 в. п. та 10.4 в. п. за квартал і рік відповідно. Частка NPL бізнесу зменшується повільніше: на 1.7 в. п. та 2.5 в. п. за квартал та рік відповідно, до 42.2%. Лише 4.9%

корпоративних позичальників зазнали дефолту за гривневими кредитами упродовж останніх 12 місяців до липня – на 0.2 в. п. менше ніж квартал тому.

Фондування

У II кварталі зобов'язання банків відновили зростання, збільшившись на 4.7% за квартал за рахунок приросту коштів клієнтів. Їхня частка в структурі вже досягла 92.4%. Фондування з інших джерел банки майже не залучали. Лише в чотирьох банків залишилося 1.6 млрд грн заборгованості за кредитами рефінансування НБУ. У I кварталі відновилася тенденція скорочення зовнішнього боргу банків на 5.8% кв/кв, до 1.6 млрд дол.

Обсяги гривневих коштів фізичних осіб за квартал зросли на 6.7% (+19.3% р/р), продовжуючи тренд останніх років. Темпи зростання строкових депозитів фізосіб у гривні уповільнилися: на 2.5% за квартал, найбільше в приватних банків – 7.1% кв/кв. У червні вперше з липня минулого року зафіксовано їхнє зниження на 0.3% м/м. Роздрібні клієнти й надалі віддавали перевагу новим депозитам строком від трьох до шести місяців. Завдяки швидшому зростанню залишків на поточних рахунках, на 9.0% за квартал, частка строкових коштів у гривні зменшилася на 1.4 в. п., до 34.6%. Кошти населення в іноземній валюті зросли на 0.7% (+5.7% р/р) за рахунок зростання залишків на поточних рахунках. Водночас строкові депозити у валюті надалі скорочувалися на 1.4% за квартал (-9.4% р/р). Рівень доларизації вкладів зріс на 0.4 в. п., до 32.6% унаслідок послаблення курсу гривні.

Темпи зростання коштів бізнесу в національній валюті залишаються нижчими, ніж у середньому торік, однак пришвидшилися порівняно з I кварталом – 2.4% за квартал (+28.6% р/р). Приватбанк та банки з іноземним капіталом залучали таке фондування найшвидше: +5.2% та +2.7% відповідно. Обсяги валютних коштів бізнесу збільшувалися швидше за гривневі – на 4.9% за квартал (+5.8% р/р). Збільшення відбулося лише в іноземних і державних банках – на 9.1% та 5.8% відповідно.

Процентні ставки

Упродовж II кварталу і надалі тривав низхідний тренд процентних ставок. НБУ знижував облікову ставку двічі – у квітні та червні – сукупно на 1.5 в. п., до 13.0% річних. У відповідь на це зниження ставок за коштами населення дещо пришвидшилося. За новими залученнями гривневих вкладів (включно з коштами на вимогу) ставка знизилася на 0.7 в. п., до 10.2% річних. За річними депозитами фізичних осіб за показником UIRD ставка знизилася співмірно до 13.3% річних. Уже впродовж трьох кварталів спред між депозитними ставками різних строків залишається незначним. Ставки за залученими коштами суб'єктів господарювання знижувалися швидше за роздрібні – на 1 в. п., до 8.5% річних.

Ставки за новими гривневими кредитами суб'єктам господарювання упродовж кварталу знизилися ще на 1.4 в. п., до 15.2% річних. Такий рівень відповідає показникам кінця “довоєнного” 2019 року. За новими кредитами фізичним особам ставка впродовж II кварталу коливалася дещо вище рівня попереднього кварталу – близько 28% річних.

Фінансові результати та капітал

Завдяки високій операційній ефективності та низьким відрахуванням у резерви сектор отримав 39 млрд грн прибутку за II квартал за ставки податку на прибуток 25%. Це на 2% нижче, ніж у I кварталі цього року, але на 17% вище, ніж у II кварталі минулого року. Приватбанк сформував 43% прибутку сектору. Збитковими за квартал було вісім малих банків із сукупним збитком 0.1 млрд грн.

Зниження ринкових ставок зумовило поступове зменшення дохідності активів, найсуттєвіше – за депозитними сертифікатами НБУ. Доходи сектору від них вперше з I кварталу 2021 року зменшилися – на 9.5% р/р. Натомість незначно зросла дохідність кредитів, наданих фізичним особам. Дохідність кредитів бізнесу та ОВДП майже не змінилася порівняно з попереднім кварталом. Зниження вартості зобов'язань було незначним. Чиста процентна маржа звузилася, повернувшись до минулорічних розмірів – 7.5%.

Зростання чистого комісійного доходу було повільним – 6.8% р/р. Призупинилося падіння прибутку від операцій купівлі-продажу валюти, а позитивний результат переоцінки ОВДП підтримав зростання операційних доходів. Основні складові операційних витрат за квартал зростали, зокрема витрати на персонал, на 6.8% кв/кв та 19.1% р/р. Проте операційні доходи зростали швидше за витрати. Тож зростання чистого операційного прибутку до відрахувань у резерви пришвидшилося до 28.6% р/р. Співвідношення операційних витрат і операційного доходу (CIR) становило 37.1% порівняно з 40.1% у II кварталі 2023 року. Операційно збитковими за квартал було п'ять малих банків.

Значний прибуток сприяв збільшенню регулятивного капіталу, який за квартал зріс на 10.6%. Банки із запасом виконували вимоги достатності капіталу, порушували мінімальні вимоги лише Укрексімбанк.

Перспективи та ризики

Із початку серпня банки враховують у нормативах достатності капіталу розрахунковий розмір ринкового ризику. Одночасно банки перейшли до нової структури капіталу та нормативів його достатності. Накопичений запас капіталу, поточна прибутковість та низка перехідних норм зробили цей перехід гармонійним та навіть підвищили спроможність банків кредитувати.

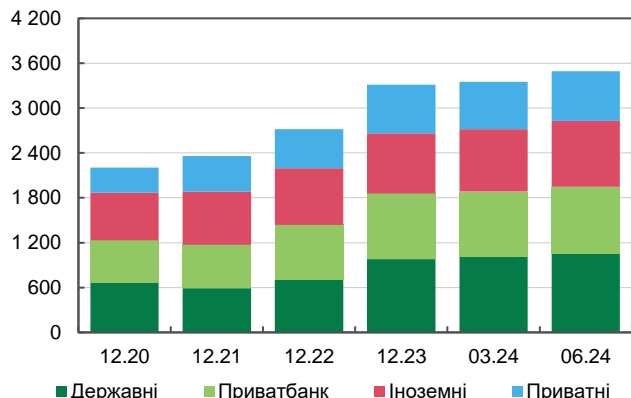
У червні затверджено Стратегію з розвитку кредитування. На її виконання НБУ вже запровадив підвищені коефіцієнти ліквідності забезпечення у формі енергетичного обладнання та вдосконалив механізми оцінки ризиків інвестиційних проєктів. Це вже відобразилося у пошквалі кредитування енергетики. Подальше впровадження стратегії сприятиме нарощенню кредитних портфелів банків та усуненню дисбалансів між кредитним попитом і пропозицією в окремих сферах.

Наступного року НБУ проведе традиційну оцінку стійкості банківської системи, яка включатиме оцінку якості активів зовнішніми аудиторами та стрес-тестування як за базовим, так і за негативним сценаріями.

Структура сектору

Обсяг загальних активів у II кварталі збільшився на 4.2%, із них на 1 в. п. через курсову переоцінку. Приріст відбувався рівномірно серед усіх груп банків. Кількість працюючих фінустанов зменшилася на одну – банк Альпарі (0.006% у чистих активах сектору) вийшов із ринку за власною ініціативою.

Графік 1. Загальні активи банків, млрд грн

На кінець кварталу з урахуванням коригуючих проводок. Платоспроможні банки поділено на групи згідно з класифікацією у відповідному звітному періоді.

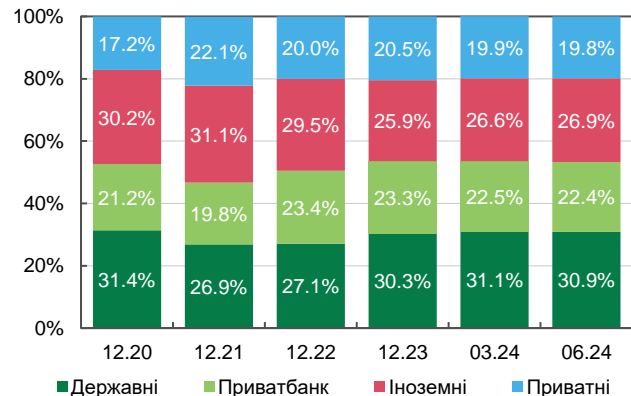
Таблиця 1. Кількість банків

	2020	2021	2022	2023	I.2024	II.2024
Платоспроможні	73	71	67	63	63	62
Зміна	-2	-2	-4	-4	0	-1
Державні, у т. ч. Приватбанк	5	4	4	5	6	6
Зміна	0	-1	0	+1	+1	0
Іноземні	20	20	16	14	14	14
Зміна	0	0	-4	-2	0	0
Приватні	48	47	47	44	43	42
Зміна	-2	-1	0	-3	-1	-1

Кількість наведено на кінець відповідного періоду.

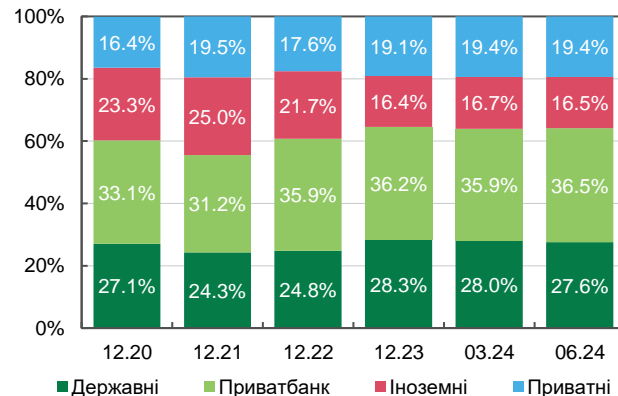
За II квартал частка державних банків у чистих активах сектору зменшилася на 0.3 в. п., до 53.3%, за рахунок швидшого зростання обсягів нових кредитів в іноземних та приватних банках. Водночас у коштах населення частка державних банків зросла на 0.3 в. п. (за рахунок Приватбанку), до 64.1%.

Графік 2. Розподіл чистих активів за групами банків

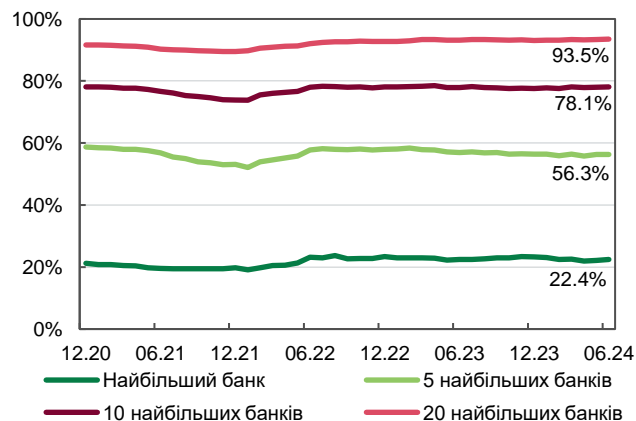
На кінець кварталу з урахуванням коригуючих проводок.

Графік 3. Розподіл депозитів фізичних осіб за групами банків

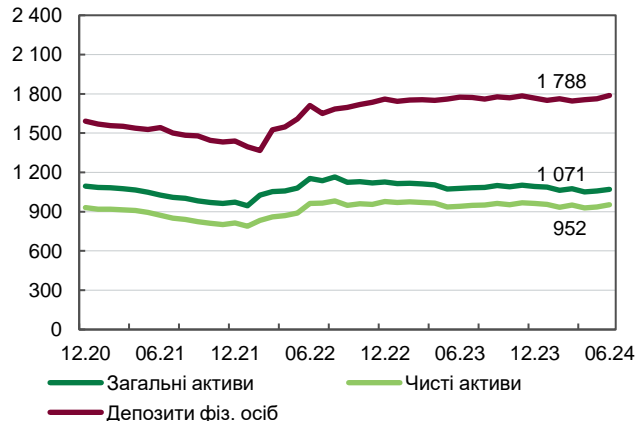

Протягом II кварталу частка чистих активів найбільших банків залишалася майже незмінною. Водночас рівень концентрації сектору за депозитами фізичних осіб підвищився на 2.4% кв/кв та на 0.8% р/р.

Графік 4. Частка найбільших банків у чистих активах сектору

Графік 5. Рівень концентрації сектору за показником ННІ*

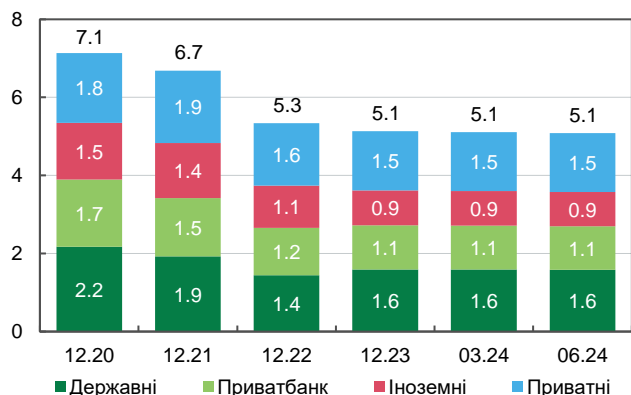

Індекс Херфіндаля-Хіршмана (ННІ) — індикатор концентрації на банківському ринку. Розраховується як сума квадратів часток окремих банків у загальному обсязі. Може набувати значень від 0 до 10 000 (до 1 000 – ринок є слабо концентрованим). Депозити фізичних осіб включають ощадні сертифікати.

Банківська інфраструктура

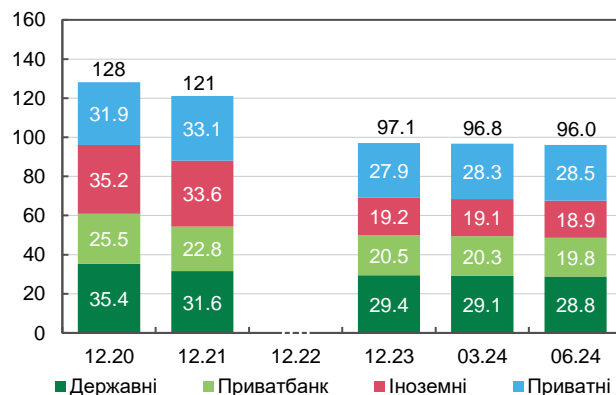
У II кварталі мережа структурних підрозділів банків скоротилася лише на 23 відділення. Скорочення відбулося в державних та іноземних банках. Найпомітніше мережа скоротилася у Києві, Запорізькій і Харківській областях. Упродовж кварталу облікова чисельність штатних працівників зменшилася у державних й іноземних банках, у приватних – дещо збільшилася.

Графік 6. Кількість структурних підрозділів банків*, тис. од.

* Відокремлені структурні підрозділи й головні офіси.

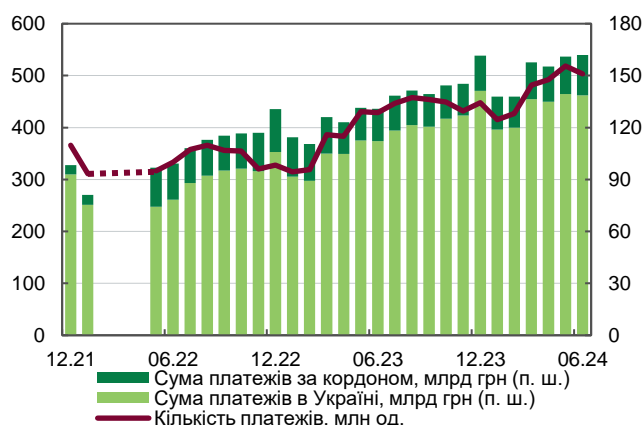
Графік 7. Облікова чисельність штатних працівників банків*, тис. осіб

* Із I кв. 2022 року до III кв. 2023 року статистичні дані не збиралися.

Приріст кількості платежів картками через POS-термінали уповільнився до 17% р/р. Обсяги платежів нарощуються однаковими темпами в Україні та за кордоном – близько 24% на рік.

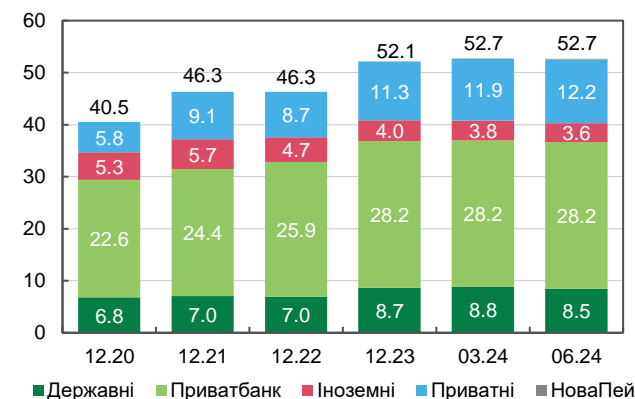
Графік 8. Розрахунки платіжними картками* в торговельній мережі

Упродовж лютого – квітня 2022 року статистичні дані не збиралися.
* Платіжні картки та інші електронні платіжні засоби, що емітовані українськими фінансовими установами.

У II кварталі кількість активних платіжних карток збільшилася лише в приватних банках. Певне скорочення відбулося в державних та іноземних банках. Кількість активних карток компанії НоваПей й надалі збільшується.

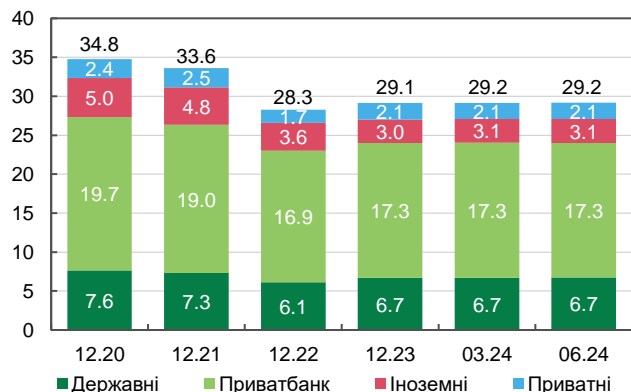
Графік 9. Кількість активних платіжних карток за групами банків*, млн од.

* Станом на 1 липня 2024 року НоваПей емітувала 151.8 тис. активних платіжних карток.

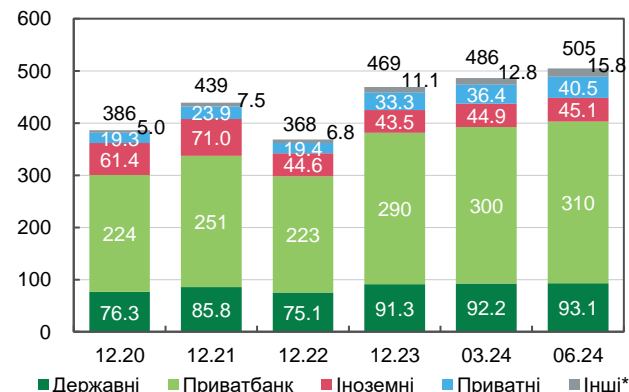
Мережа POS-терміналів відновила зростання з III кварталу 2022 року. У квітні – червні лідерами приросту традиційно були Приватбанк та приватні банки (+10.1 тис. та +4.1 тис. відповідно). Чотири квартали поспіль розширюється мережа платіжних терміналів іноземних банків. НоваПей збільшила мережу POS-терміналів на 3.4 тисячі. Мережа банкоматів у II кварталі не змінилася.

Графік 10. Кількість банкоматів* банків, тис. од.

* Кількість банківських пристроїв самообслуговування (банкомати, депозитні банкомати, програмно-технічні комплекси самообслуговування).

Графік 11. Кількість платіжних терміналів (POS), тис. од.

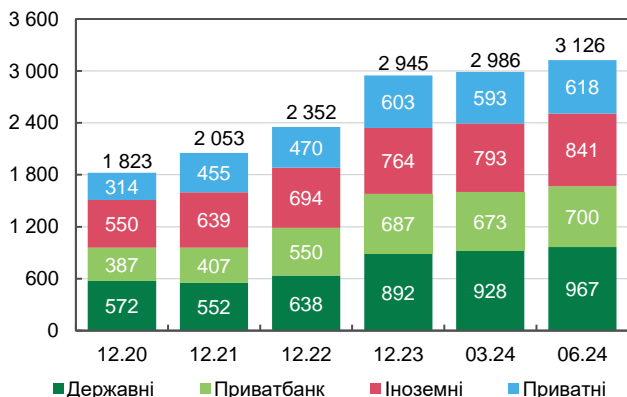

* До 1 жовтня 2023 дані Укрпошти, після – Укрпошти та НоваПей.

АКТИВИ

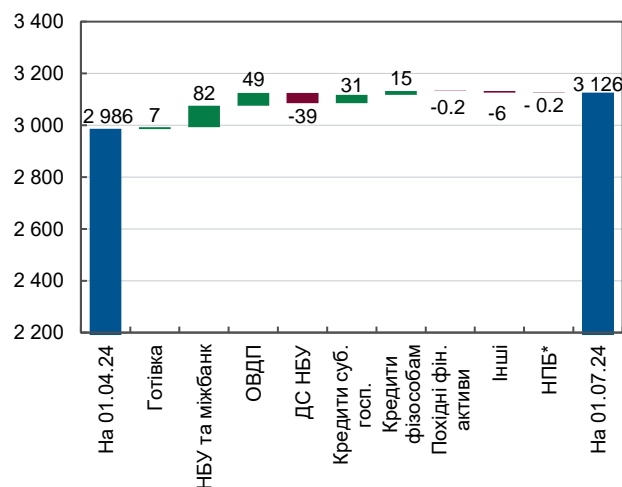
За II квартал чисті активи банків збільшилися на 4.7%, із них на 1 в. п. через курсовий вплив. Передусім зросли кошти в НБУ та портфель ОВДП. Натомість обсяги депозитних сертифікатів НБУ надалі скорочуються, насамперед у найбільших банках (крім Приватбанку), на 7.1% кв/кв. Портфель кредитів клієнтам надалі зростає, його обсяг збільшився на 6.8% кв/кв (на 19.1% р/р).

Графік 12. Чисті активи за групами банків, млрд грн

На кінець кварталу з урахуванням коригуючих проводок.

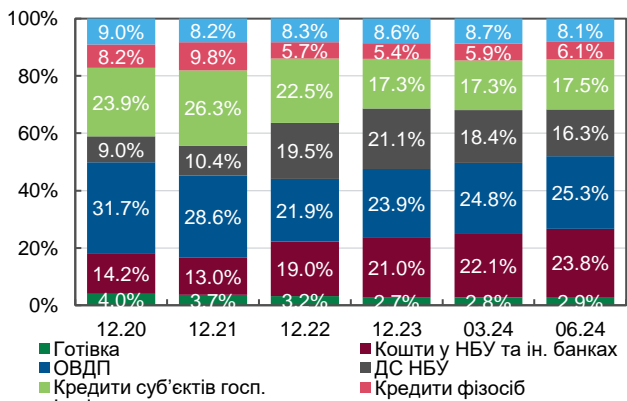
Графік 13. Зміна чистих активів за складовими в II кварталі 2024 року, млрд грн

На кінець кварталу з урахуванням коригуючих проводок.
* НПБ – неплатоспроможні банки.

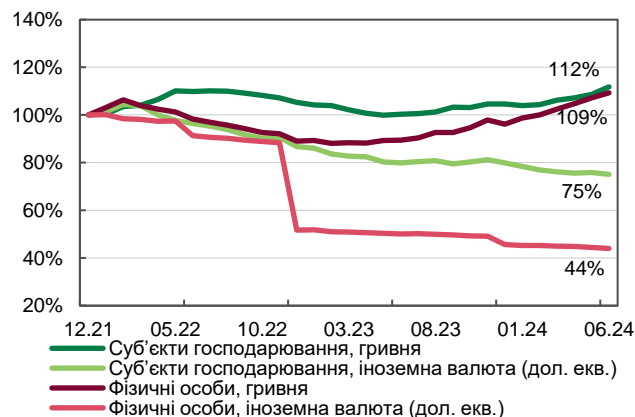
Обсяги валових гривневих кредитів збільшуються вже понад рік. Упродовж II кварталу темпи зростання кредитів бізнесу пришвидшилися до 5.3% кв/кв. Зростання кредитів фізособам також дещо прискорилося, до 6.7% кв/кв.

Графік 14. Структура чистих активів сектору за складовими

Скориговані на резерви за активними операціями банків. На кінець кварталу з урахуванням коригуючих проводок.

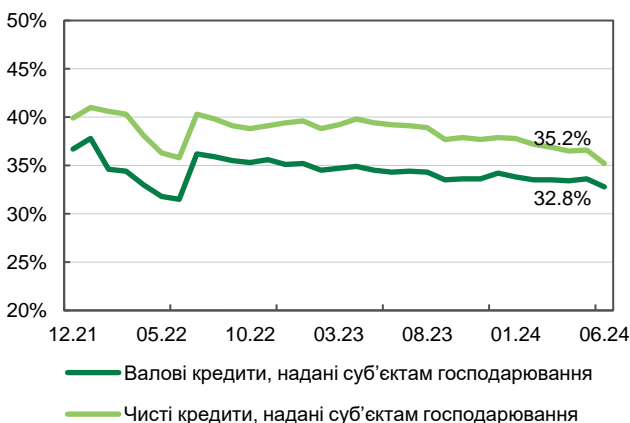
Графік 15. Валові кредити суб'єктам господарювання та фізичним особам, 2021 = 100%

У банках, платоспроможних станом на 1 липня 2024 року.

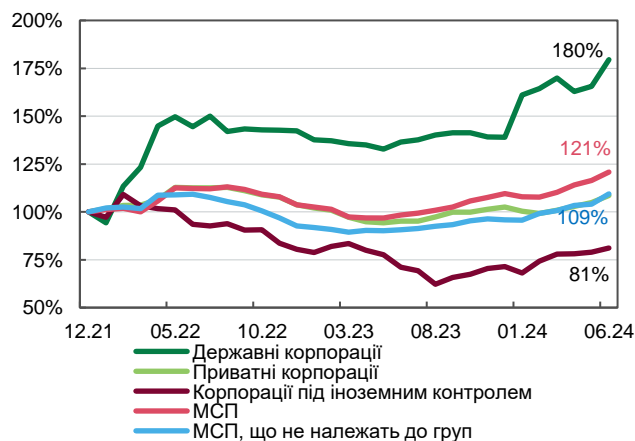
У II кварталі доларизація чистих кредитів, наданих суб'єктам господарювання, знизилася на 1.7% через зростання обсягів гривневих кредитів бізнесу.

Графік 16. Частка валютних кредитів суб'єктам господарювання

Протягом II кварталу обсяги позик збільшувалися за всіма категоріями корпорацій та МСП, найсуттєвіше – приватним корпораціям, на 7.6%.

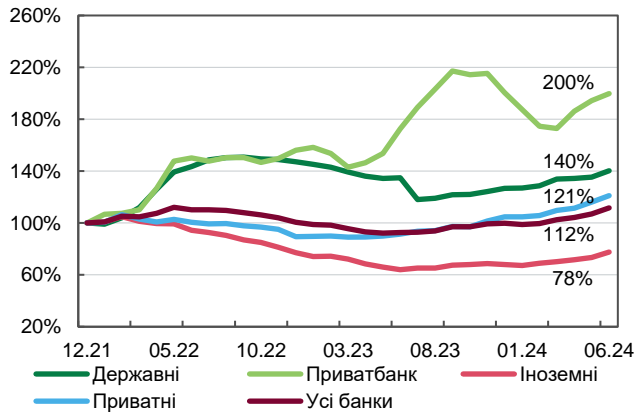
Графік 17. Чисті гривневі кредити нефінансовим корпораціям, 2021 = 100%

У банках, платоспроможних станом на 1 липня 2024 року. На кінець кварталу з урахуванням коригуючих проводок.

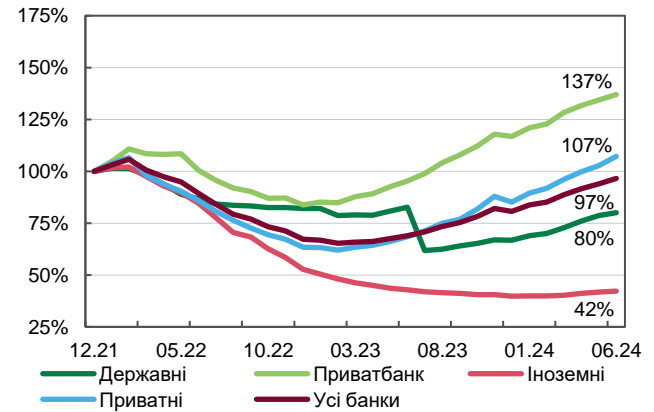
Протягом II кварталу чисті гривневі кредити суб'єктам господарювання зросли на 8.8% кв/кв (20.5% р/р). Цей приріст спостерігався в усіх групах банків, найбільше за обсягом в іноземних банках: 10.7% кв/кв. Зберігається й тенденція зростання чистих гривневих кредитів фізичним особам, обсяги яких зросли на 8.9% кв/кв та на 40.1% р/р, переважно за рахунок приватних банків та Приватбанку.

Графік 18. Чисті кредити суб'єктам господарювання в гривнях, 2021 = 100%

У банках, платоспроможних станом на 1 липня 2024 року.

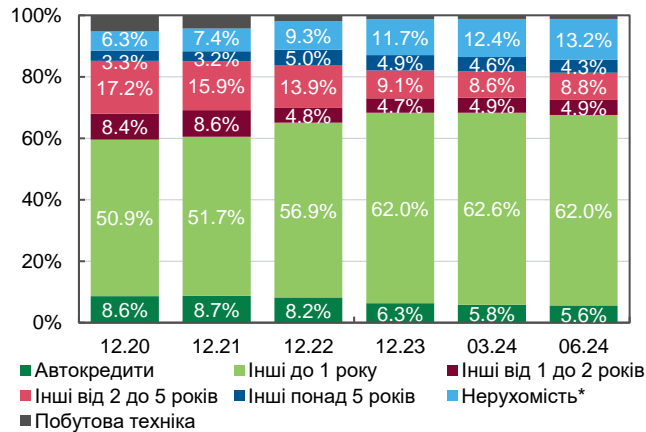
Графік 19. Чисті кредити фізичним особам у гривнях, 2021 = 100%

У банках, платоспроможних станом на 1 липня 2024 року.

За II квартал у структурі роздрібних кредитів частка позик на нерухомість зросла на 0.8 в. п., натомість кредити під поточні потреби (до 1 року) скоротилися на 0.6 в. п.

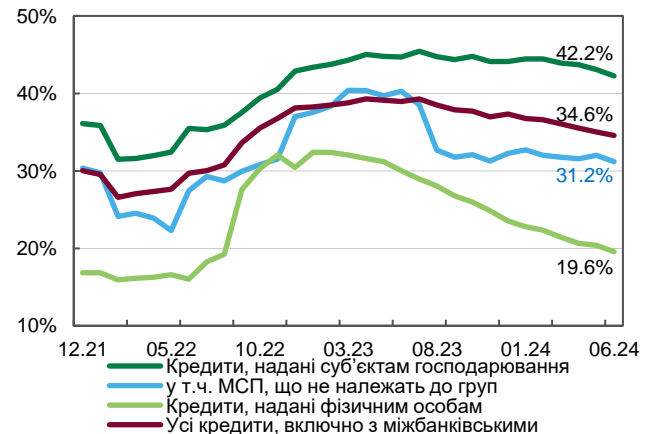
Графік 20. Структура чистих гривневих кредитів домашнім господарствам за цільовим призначенням

* На придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості.

Частка непрацюючих кредитів (NPL) скоротилася на 1.5 в. п. за II квартал (на 4.4 в. п. за рік), до 34.6%. Частка NPL бізнесу та населення скоротилася на 1.7 в. п. та на 1.8 в. п. за квартал (2.5 в. п. та 10.4 в. п. за рік) відповідно.

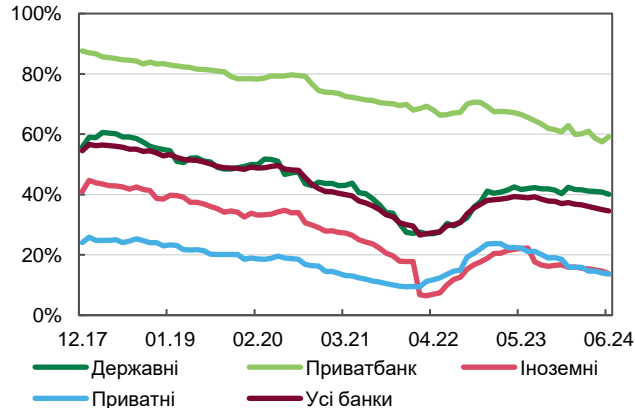
Графік 21. Частка непрацюючих кредитів у портфелях банків

Усі банки, включно з неплатоспроможними, без позабалансових зобов'язань. Фізичні особи, включно з фізичними особами-підприємцями.

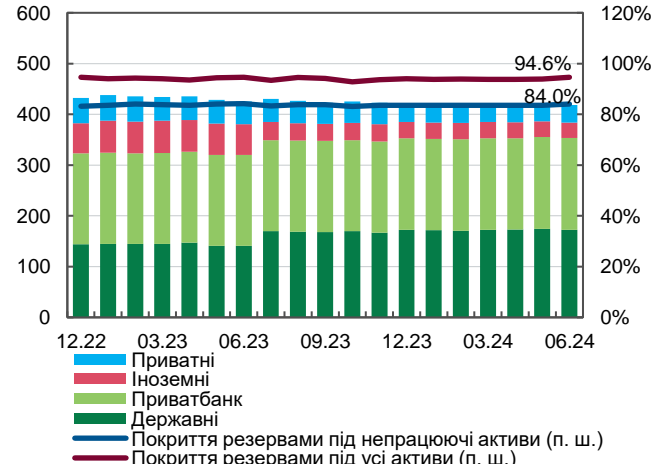
Упродовж II кварталу частка непрацюючих кредитів (NPL) зменшувалася за всіма групами банків, найбільше в Приватбанку та іноземних банках: 1.8 в. п. та 1.6 в. п. відповідно. Основним рушієм зменшення рівня NPL є активне нарощування обсягів нових кредитів протягом кварталу та списання NPL.

Графік 22. Частка непрацюючих кредитів у портфелях банків за групами

Включно з міжбанківськими кредитами; усі банки, включно з неплатоспроможними; без позабалансових зобов'язань.

Графік 23. Обсяг непрацюючих активів (млрд грн) та рівень покриття резервами

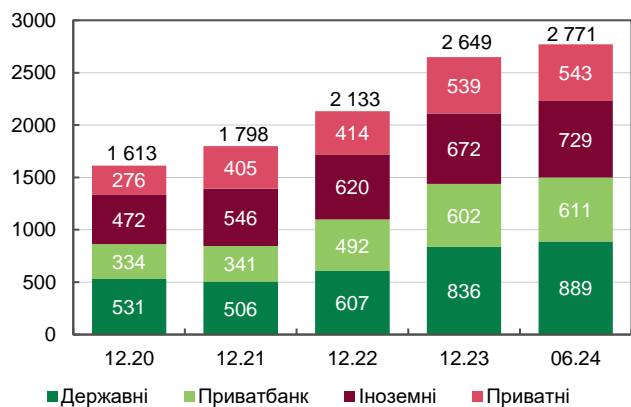

Включно з міжбанківськими кредитами; усі банки, включно з неплатоспроможними; без позабалансових зобов'язань.

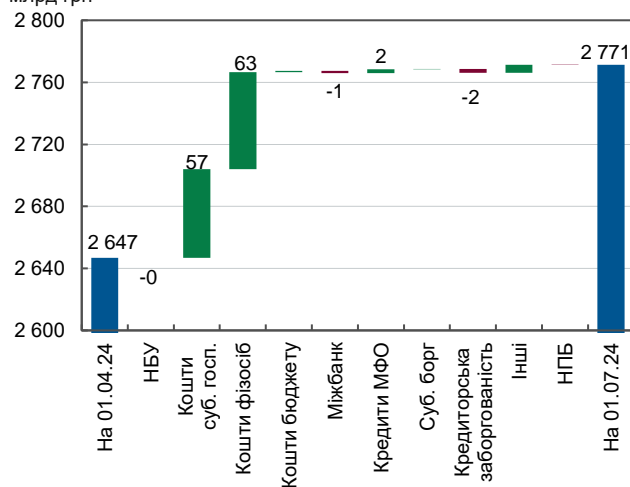
Фондування

Обсяги зобов'язань платоспроможних банків збільшилися на 4,7% за II квартал (+20.8% p/p) за рахунок триваючого зростання коштів клієнтів. Зростали зобов'язання в усіх групах банків, найбільше за квартал нарощували зобов'язання іноземні банки та Приватбанк – на +5.6 та +6.8% відповідно.

Графік 24. Структура зобов'язань за групами банків, млрд грн

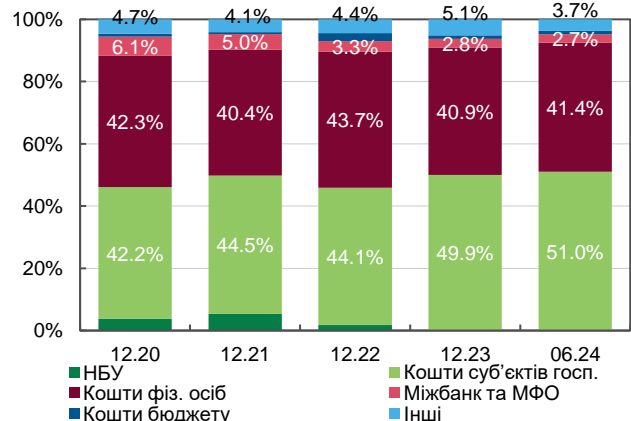
Графік 25. Зміна зобов'язань за складовими в II кварталі 2024 року, млрд грн

У банках, платоспроможних на кожну звітну дату.
* НПБ – неплатоспроможні банки.

Частка коштів клієнтів у структурі зобов'язань за квартал зростає на 0.2 в. п. до 92.4%, завдяки приросту коштів фізичних осіб та бізнесу.

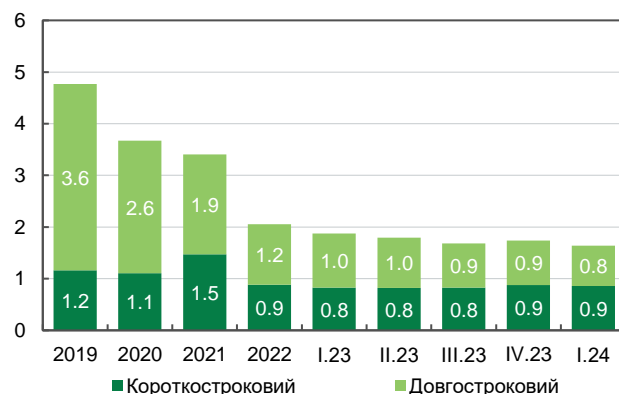
Графік 26. Структура зобов'язань банків*

* У тому числі ощадні сертифікати.

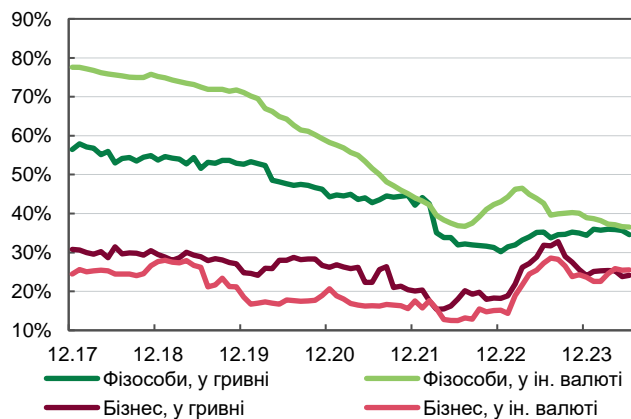
У I кварталі 2024 року валовий зовнішній борг знову зменшився, на відміну від попереднього кварталу, на -5.8% (-12.6% p/p), до 1.6 млрд дол. США, до нового мінімуму з кінця 2003 року.

Графік 27. Валовий зовнішній борг банків, млрд дол. США

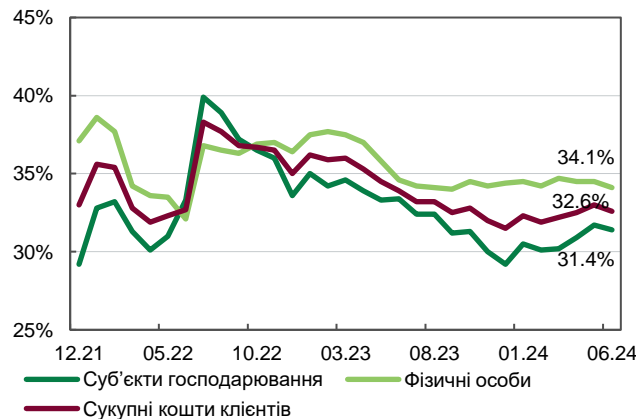
Частка гривневих строкових коштів фізосіб за квартал зменшилася на 1.4 в. п., до 34.6%. Частка депозитів бізнесу також зменшилася на 1.2 в. п., до 24.1%.

Графік 28. Частка строкових депозитів

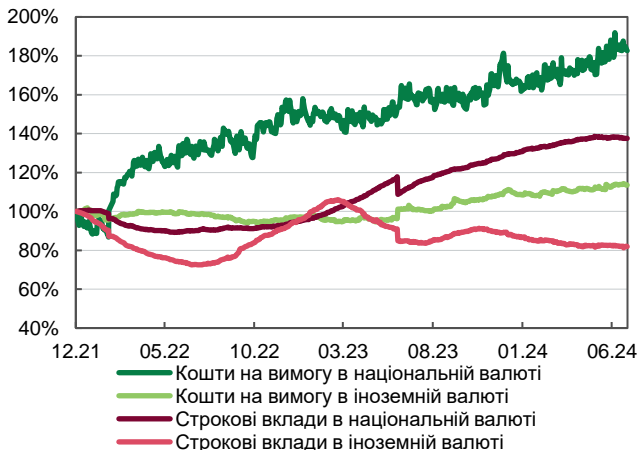
Рівень доларизації коштів клієнтів підвищився на 0.4 в. п., до 32.6%, насамперед через продовження девальвації гривні. Частка валютних коштів бізнесу зростає на 1.2 в. п., до 31.4%.

Графік 29. Частка валютних депозитів

За II квартал обсяг коштів фізосіб у гривні збільшився на 6.7%, у валюті – на 0.7%. Зростали як поточні, так і строкові вклади населення в гривні – на 9% та 2.5% відповідно.

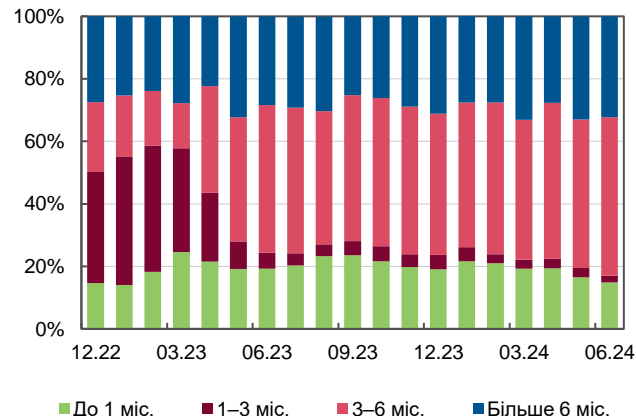
Графік 30. Кошти фізичних осіб, 2021 = 100%*

* Щоденні дані банків, платоспроможних станом на 1 серпня 2024 року.

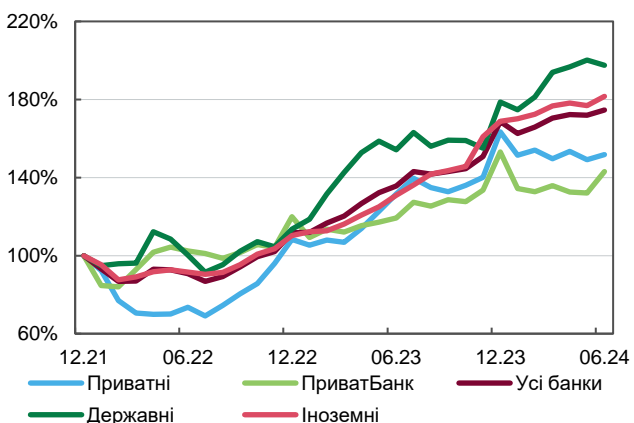
За квартал зростала лише частка депозитів від 3 до 6 міс. – на 5.9 в. п., досягнувши показника 50.7% від усіх нових депозитів. Загалом частка нових депозитів, довгих 3 міс., досягла 83%.

Графік 31. Структура нових строкових депозитів домогосподарств

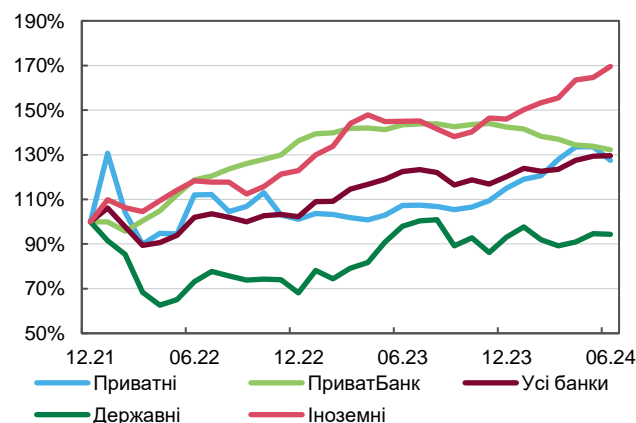
Гривневі кошти бізнесу за квартал збільшилися на 2.4%. Активний приріст коштів продовжувався протягом усього кварталу. Найвищі темпи приросту були в Приватбанку та банків з іноземним капіталом – +5.2% та +2.7% відповідно. Кошти в іноземних валютах збільшилися на 4.9%. Найвідчутнішим було зростання валютних коштів в іноземних банках – на 9.1% за квартал.

Графік 32. Кошти суб'єктів господарювання в національній валюті за групами банків, 2021 = 100%

У банках, платоспроможних станом на 1 липня 2024 року.

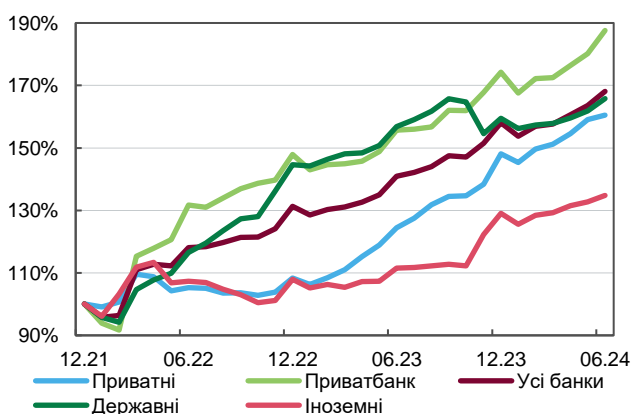
Графік 33. Кошти суб'єктів господарювання в іноземних валютах (в еквіваленті дол. США) за групами банків, 2021 = 100%

У банках, платоспроможних станом на 1 липня 2024 року.

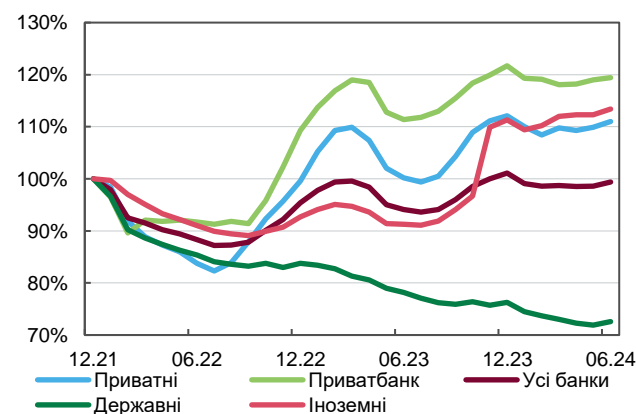
Кошти населення в гривні за квартал збільшилися на 6.7%, продовживши тренд кінця I кварталу. За квартал усі банки нарощували залишки фізичних осіб, найбільше зросли кошти в Приватбанку на 8.7% за квартал. Збільшувалися насамперед залишки на поточних рахунках. Кошти у валюті зросли на 0.7% (+5.7% p/r) також і за рахунок зростання коштів на поточних рахунках на 2.0% за квартал.

Графік 34. Кошти фізичних осіб у національній валюті за групами банків, 2021 = 100%

У банках, платоспроможних станом на 1 липня 2024 року.

Графік 35. Кошти фізичних осіб в іноземних валютах (в еквіваленті дол. США) за групами банків, 2021 = 100%

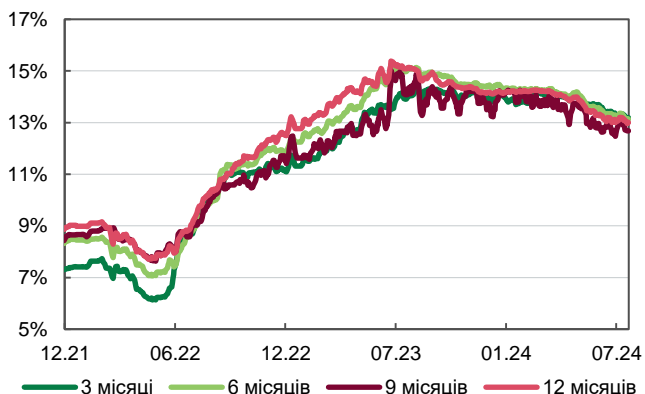

У банках, платоспроможних станом на 1 липня 2024 року.

Відсоткові ставки

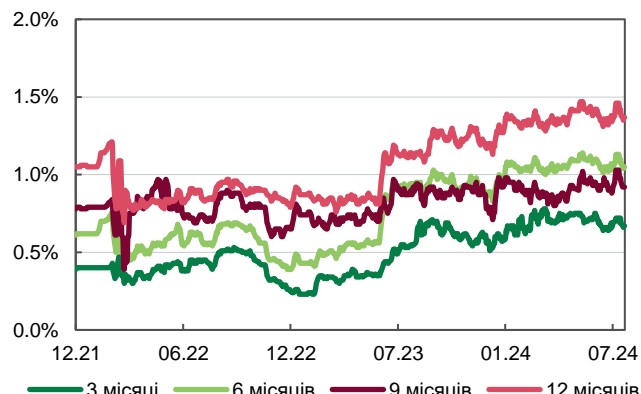
Вартість 12-місячних депозитів у гривнях за II квартал знизилася на 0.7 в. п., до 13.3% річних. Спред між 3-місячними та 12-місячними депозитами впродовж останніх дев'яти місяців був мінімальним. Вартість строкових депозитів у дол. США за останній рік зросла на близько 0.5 в. п.

Графік 36. Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб у гривнях, % річних*

* За даними агентства "Thomson Reuters", 5-денна ковзна середня.

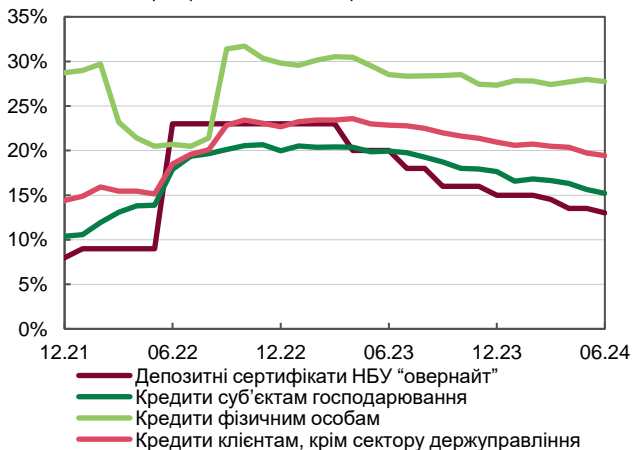
Графік 37. Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб у доларах США, % річних*

* За даними агентства "Thomson Reuters", 5-денна ковзна середня.

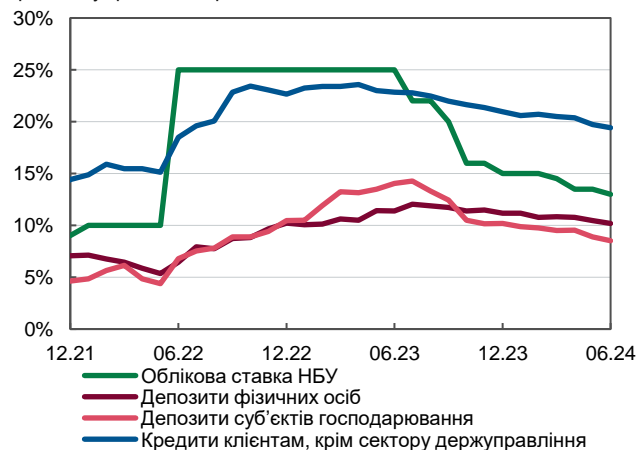
Ставки за новими гривневими кредитами суб'єктам господарювання знизилися на 1.4 в. п. кв/кв, до 15.2% річних. Ставки за новими депозитами суб'єктів господарювання знизилися на 1 в. п., до 8.5% річних, на 1.6 в. п. менше, ніж у фізичних осіб.

Графік 38. Відсоткові ставки за новими кредитами* у гривнях та депозитними сертифікатами НБУ, % річних

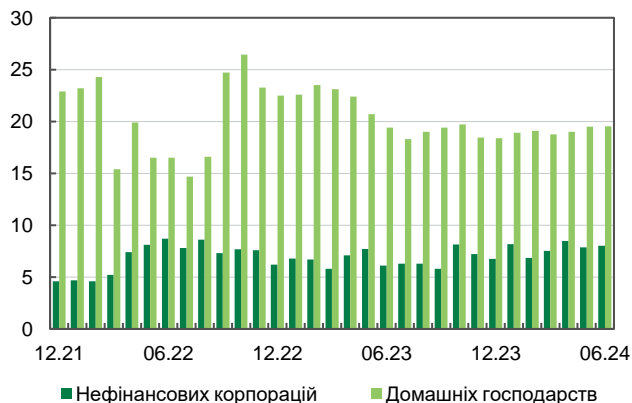
* Без пролонгації або інших змін кредитних умов.

Графік 39. Облікова ставка НБУ та вартість нових депозитів і кредитів у гривнях, % річних

Спред між ставками за новими кредитами та депозитами в середньому за квартал незначно зріс порівняно з попереднім кварталом. Процентна маржа порівняно з попереднім кварталом дещо зменшилася через швидше здешевлення активів порівняно з зобов'язаннями і в середньому була на рівні 7.5%.

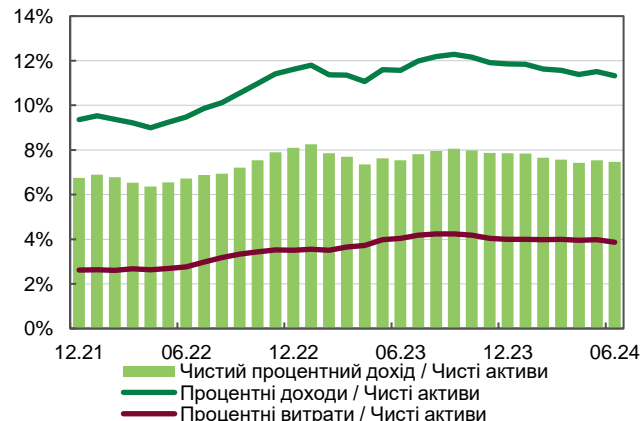
Графік 40. Спред між ставками за новими** кредитами і депозитами, в. п.*

* З урахуванням неплатоспроможних банків.

** До нових депозитів та кредитів належать обсяги за первинними договорами, укладеними у звітному періоді, та за додатковими договорами, за якими відбулася зміна суми або відсоткової ставки.

Графік 41. Процентна маржа банків*

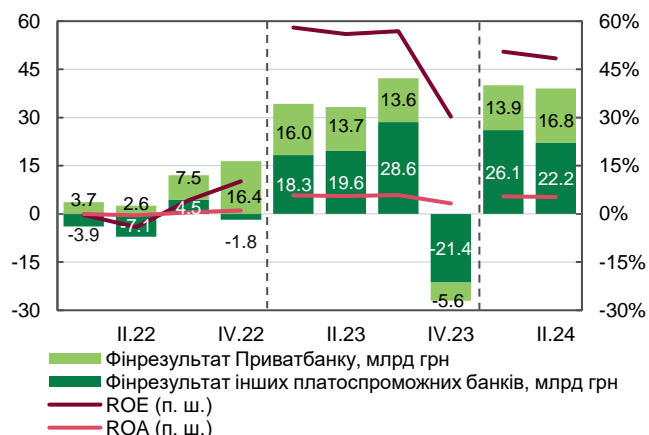

* Чистий процентний дохід до плинного середнього обсягу чистих активів за звітний місяць та два попередніх. З урахуванням неплатоспроможних банків.

Фінансові результати

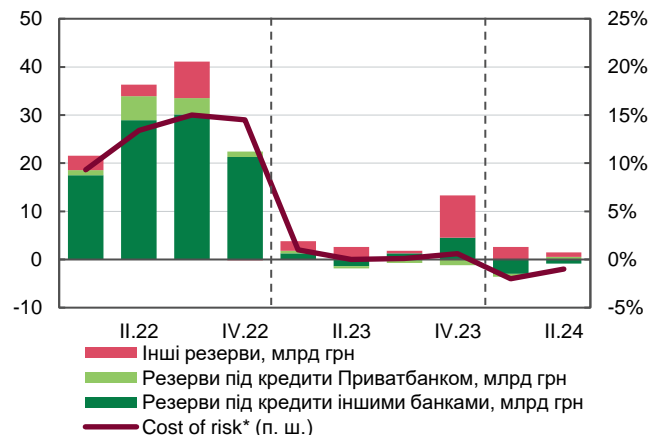
За II квартал сектор отримав на 2.4% менший прибуток порівняно з попереднім кварталом – 39 млрд грн. Із нього 43% сформував Приватбанк.

Графік 42. Фінансовий результат, рентабельність капіталу та активів банків

Банки розформували резерви під кредити (-0.2% кредитного портфеля) та доформували резерви під ОВДП та інші ризики – 1.1 млрд грн за квартал.

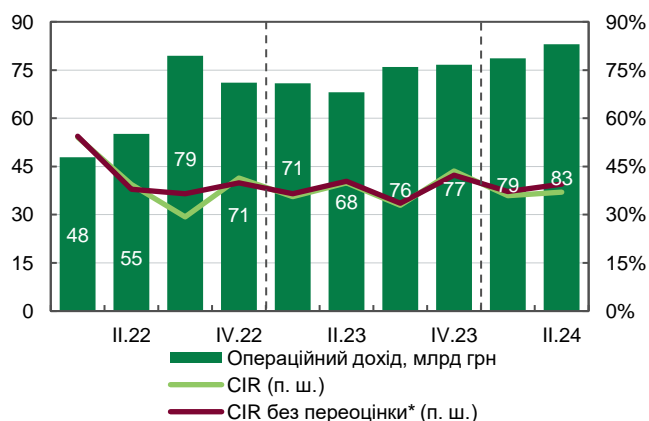
Графік 43. Квартальні відрахування в резерви

* Приведені до річних значень відрахування в резерви під кредити з початку року до чистого кредитного портфеля.

Операційна ефективність сектору третій рік поспіль є високою. CIR у II кварталі становив 37.1% порівняно з 40.1% у відповідному кварталі 2023 року.

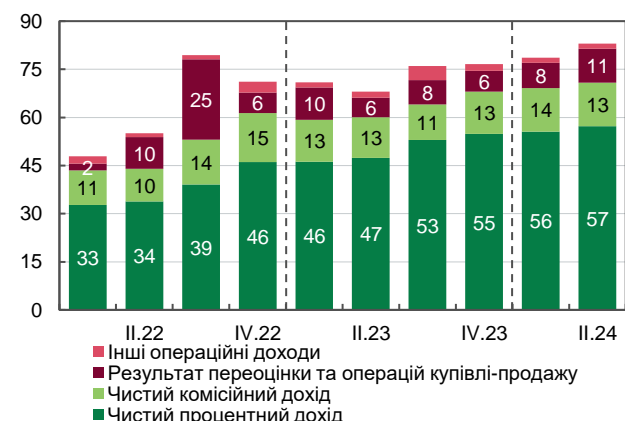
Графік 44. Операційні доходи та операційна ефективність банків

* CIR (Cost-to-Income Ratio) – відношення операційних витрат до операційних доходів.

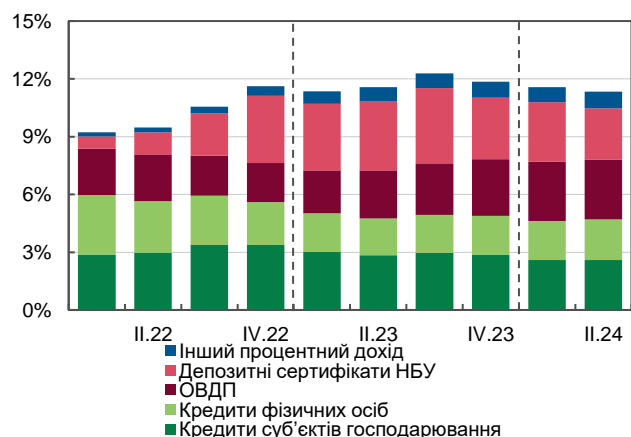
Чистий процентний дохід за квартал зріс на 20.9% р/р, чистий комісійний дохід – на 6.8% р/р.

Графік 45. Складові операційного доходу банків за період, млрд грн

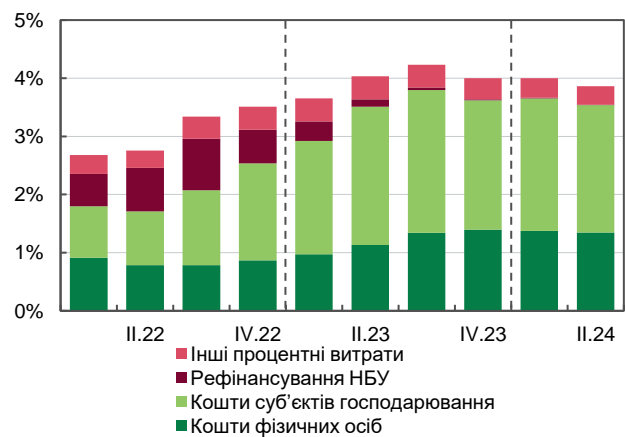

Тривало зниження дохідності депозитних сертифікатів НБУ через зниження ставки. Несуттєво збільшилася дохідність кредитів фізичних осіб. Вартість зобов'язань повільно знижувалась як у корпоративному, так і в роздрібному сегменті.

Графік 46. Співвідношення складових процентних доходів та чистих активів

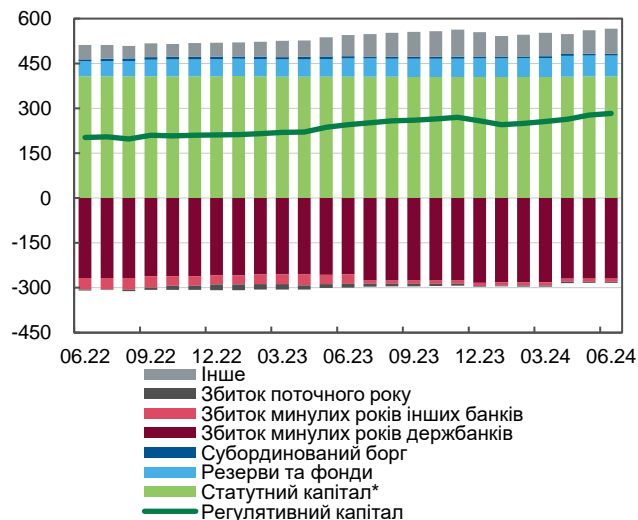
Графік 47. Співвідношення складових процентних витрат та чистих активів

Капітал

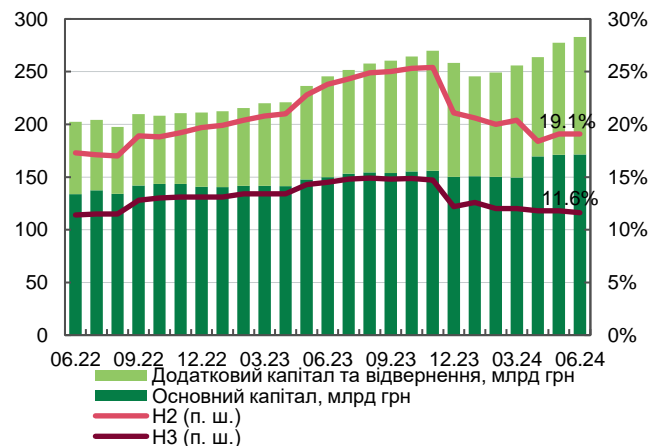
Регулятивний капітал за квартал зріс на 10.6%, статутний капітал – на 0.3%. Понад 95% збитків минулих років сектору було згенеровано державними банками. Адекватність регулятивного капіталу залишалася значною.

Графік 48. Структура регулятивного капіталу банків, млрд грн

* Зареєстрований та незареєстрований статутний капітал.

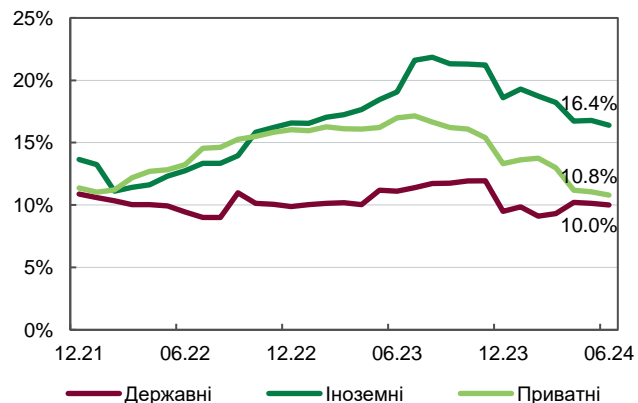
Графік 49. Регулятивний капітал та норматив адекватності РК

З 1 січня 2024 року під час розрахунку достатності капіталу враховується 100% розміру операційного ризику.

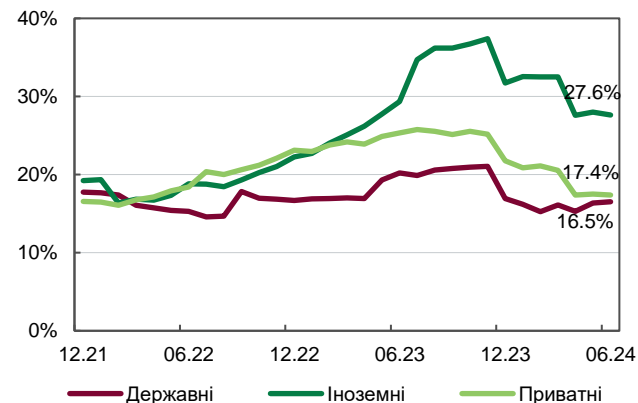
Адекватність основного та регулятивного капіталу (нормативи H3 та H2) найнижчою була в державних банків, де один банк не дотримувався мінімальних вимог, найвищою – в іноземних. Середні значення в усіх групах були вищими за мінімальні вимоги.

Графік 50. Норматив адекватності основного капіталу (H3) за групами банків

З 1 січня 2024 року під час розрахунку достатності капіталу враховується 100% розміру операційного ризику. З 1 травня 2024 року розрахунок оновлено за даними актуальної звітності.

Графік 51. Норматив адекватності регулятивного капіталу (H2) за групами банків

Таблиця 2. Основні показники банківського сектору України¹

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	I.24	II.24
Кількість діючих банків	82	77	75	73	71	67	63	63	62
Загальні балансові показники (млрд грн) / General balance sheet indicators (UAH billion)²									
Загальні активи	1 840	1 911	1 982	2 206	2 358	2 717	3 311	3 351	3 491
у т. ч. в іноземній валюті	755	779	718	746	679	820	923	946	991
Чисті активи	1 334	1 360	1 493	1 823	2 053	2 352	2 945	2 986	3 126
у т. ч. в іноземній валюті	507	495	492	585	583	731	830	853	896
Валові кредити суб'єктам господарювання ³	864	919	822	749	796	801	784	788	820
у т. ч. в іноземній валюті	423	460	381	332	292	281	268	264	269
Чисті кредити суб'єктам господарювання ³	451	472	415	432	540	529	511	516	547
Валові кредити МСБ	443	445	432	451	468	455	483	483	501
у т. ч. в іноземній валюті	184	180	159	162	127	100	114	110	111
Чисті кредити МСБ	335	339	205	232	263	246	268	267	286
у т. ч. в іноземній валюті	110	102	89	101	87	70	80	76	75
Чисті кредити МСБ, що не належать до груп ⁷	-	-	62	63	71	61	63	67	73
у т. ч. в іноземній валюті	-	-	22	24	18	15	13	14	14
Валові кредити фізичним особам	171	197	207	200	243	210	223	236	252
у т. ч. в іноземній валюті	68	61	38	31	21	13	12	12	12
Чисті кредити фізичним особам	92	114	143	149	200	134	160	175	190
Кошти суб'єктів господарювання ³	427	430	525	681	800	943	1 322	1 356	1 413
у т. ч. в іноземній валюті	163	150	191	233	233	317	386	409	444
Кошти фізичних осіб ⁴	478	508	552	682	727	933	1 084	1 085	1 147
у т. ч. в іноземній валюті	244	241	238	285	270	340	373	376	392
Зміна (р/р, %) / Change (yoy, %)									
Загальні активи	5.9%	3.8%	3.7%	11.3%	6.9%	15.2%	21.9%	19.9%	19.4%
Чисті активи	6.2%	1.9%	9.8%	22.1%	12.6%	14.5%	25.2%	23.0%	22.0%
Валові кредити суб'єктам господарювання ³	2.0%	6.3%	-10.6%	-8.8%	6.2%	0.7%	-2.2%	1.9%	8.8%
Валові кредити фізичним особам	8.5%	15.3%	5.0%	-3.5%	21.6%	-13.5%	6.0%	14.6%	20.7%
Кошти суб'єктів господарювання ³	3.4%	0.8%	22.1%	29.7%	17.4%	17.9%	40.2%	32.3%	24.4%
Кошти фізичних осіб ⁴	9.4%	6.3%	8.6%	23.5%	6.6%	28.4%	16.1%	14.8%	18.4%
Рівень проникнення / Penetration⁵ (%)									
Валові кредити суб'єктам госп. ³ / ВВП	29.0%	25.8%	20.7%	17.7%	14.6%	15.3%	12.0%	11.6%	11.7%
Чисті кредити суб'єктам госп. ³ / ВВП	15.1%	13.3%	10.4%	10.2%	9.9%	10.1%	7.8%	7.6%	7.8%
Валові кредити фізичним особам / ВВП	5.7%	5.5%	5.2%	4.7%	4.5%	4.0%	3.4%	3.5%	3.6%
Чисті кредити фізичним особам / ВВП	3.1%	3.2%	3.6%	3.5%	3.7%	2.6%	2.4%	2.6%	2.7%
Кошти суб'єктів господарювання ³ / ВВП	14.3%	12.1%	13.2%	16.1%	14.7%	18.0%	20.2%	20.0%	20.1%
Кошти фізичних осіб / ВВП	16.0%	14.3%	13.9%	16.2%	13.3%	17.8%	16.6%	16.0%	16.4%
Фінансові результати / Profit or Loss⁶ (млрд грн) / (UAH billion)									
Чисті процентні доходи	53.0	73.0	78.9	84.8	117.6	151.7	201.4	55.6	57.3
Чисті комісійні доходи	27.5	37.8	44.0	46.5	58.0	50.2	50.0	13.6	13.5
Відрахування в резерви	49.2	23.8	10.7	31.0	3.4	121.2	17.8	-1.0	0.6
Чистий прибуток/збиток	-26.5	22.3	58.4	39.7	77.4	21.9	82.8	40.0	39.0
Довідково: / Memo items:									
гривень / долар США (середнє за період)	26.60	27.20	25.85	26.96	27.29	32.34	36.57	38.17	39.85
гривень / долар США (на кінець періоду)	28.07	27.69	23.69	28.27	27.28	36.57	37.98	39.22	40.54
гривень / євро (середнє за період)	30.00	32.14	28.95	30.79	32.31	33.98	39.56	41.46	42.91
гривень / євро (на кінець періоду)	33.50	31.71	26.42	34.74	30.92	38.95	42.21	42.37	43.35

¹ За платоспроможними банками на кожну звітну дату.

² Із нарахованими доходами / витратами.

³ Включно з небанківськими фінансовими установами.

⁴ Включно з ощадними сертифікатами.

⁵ ВВП у 2014–2023 роках без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя, окупованих територій у Донецькій та Луганській областях, інших окупованих територій; дані за 2024 рік – використано оцінки ВВП з Інфляційного звіту за липень 2024 року.

⁶ З урахуванням коригуючих проводок.

⁷ За належністю до груп юридичних осіб під спільним контролем або груп пов'язаних контрагентів (відповідно до постанов Правління Національного банку України від 30.06.2016 № 351(зі змінами) та від 28.08.2001 № 368 (зі змінами).

Примітки.

Джерело інформації – Національний банк України, якщо не зазначено інше. Дані за 2022–2023 роки та II квартал 2024 року наведено з урахуванням коригуючих проводок (крім даних одного–двох невеликих банків, які не подали балансових даних із коригуючими проводками, залежно від дати).

Якщо не зазначено інше, то АТ “Сенс Банк” розглядається як частина групи банків з державним капіталом з III кварталу 2023 року, АТ “Перший Інвестиційний Банк” – з березня 2024 року.

До вибірки належать платоспроможні станом на кожну звітну дату банки, якщо не зазначено інше.

У вибірці банків, платоспроможних станом на останню звітну дату, зазначені банки, приєднані за спрощеною процедурою до інших банків.

Групи банків сформовано згідно з рішенням Комітету з питань нагляду та регулювання діяльності банків, оверсайту платіжної інфраструктури.

Державні банки – банки з участю держави Україна в капіталі, за винятком Приватбанку, якщо не зазначено інше.

Іноземні банки – банки, контрольні пакети акцій яких належать іноземним банкам або іноземним фінансово-банківським групам.

Приватні банки – банки, власниками істотної участі в яких є виключно резиденти України.

Дані наведено з урахуванням нарахованих відсотків на кінець періоду (місяць, квартал, рік), якщо не зазначено інше.

Валові кредити – кредити, не скориговані на резерви за активними операціями банків.

Дані за кредитами та коштами суб’єктів господарювання включають дані небанківських фінансових установ.

Кошти фізичних осіб включають ощадні сертифікати, якщо не зазначено інше.

Сума компонентів може не збігатися з підсумковою сумою в результаті округлення даних.

Скорочення та аббревіатури:

ВВП	Валовий внутрішній продукт
ДС НБУ	Депозитні сертифікати Національного банку України
МСП	Малі та середні підприємства (залежно від кількості працюючих та доходів від будь-якої діяльності за рік з урахуванням вимог статті 55 Господарського кодексу України)
МФО	Міжнародна фінансова організація
НБУ	Національний банк України
ОВДП	Облігації внутрішньої державної позики та боргові цінні папери, що рефінансуються НБУ, які обліковуються за: 1) справедливою вартістю через прибутки / збитки, 2) справедливою вартістю через інший сукупний дохід, 3) амортизованою собівартістю
CIR	Cost-to-Income Ratio: співвідношення операційних витрат і операційних доходів
NPL	Непрацюючі кредити
ROE	Return on equity: рентабельність власного капіталу
UIRD	Ukrainian Index of Retail Deposit Rates: Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб
в. п.	Відсотковий пункт
грн	Гривня
дол., долар, дол. США	Долар Сполучених Штатів Америки
екв.	Еквівалент
кв.	Квартал
міс.	Місяць
тис.	Тисяча
млн	Мільйон
млрд	Мільярд
од.	Одиниця(i)
п. ш.	Права шкала
р/р	До аналогічної дати / періоду попереднього року
кв/кв	До попереднього кварталу
м/м	До попереднього місяця